

ES NEESMU TEV BĪSTAMS

Rīga, 2017

«Es neesmu Tev bīstams»

Par šī izdevuma tekstu pilnībā atbild
biedrība *Apvienība HIV.LV* un tā ir neatkarīga savos
spriedumos un brīvi izvēlas realizējamās aktivitātēs.

Izdevējs: Biedrība *Apvienība HIV.LV*
www.hiv.lv

Atbalsta ASV vēstniecība Latvijā

Šī brošūra tiek izplatīta bezmaksas

Rīga, 2017

IEVADS

Kāpēc joprojām ir cilvēki, kuri baidās ne vien no intīmas tuvības ar HIV-pozitīviem cilvēkiem, bet pat no parastas komunikācijas? Kaut tas patiesi pārsteidz, cēlonis ir vienkāršs. Daudzus gadus tika dzīts galvā, ka HIV infekcija – tā ir nolemtība, mokoša nāve, ka tā ir prostitūtu, narkomānu un homoseksuāļu infekcija. Plakāti ar galvaskausiem, skeletiem, nāvi ar izkapti rokās, asinīm... Tas viss tika darīts profilakses nolūkā, lai cilvēkiem parādītu HIV infekcijas bīstamību. Bailes, zīmogi, diskriminācija, “normālās sabiedrības” egoisms, vienaldzība par HIV-pozitīvo likteņiem – to gadu desmitiem veicinājusi profilakse.

Pēdējos gados sociālā reklāma rāda, ka HIV pozitīvs cilvēks ir tāds pats kā visi, ka HIV netiek nodots sadzīvē, ka prezervatīvs pasargā no inficēšanās. Bet nesen tika pierādīts, ka sekmīga ārstēšana samazina iespēju inficēties gandrīz līdz nullei. Taču daudzi cilvēki vienkārši negrib aizdomāties par šo tēmu, viņi ir izstrādājuši savu “aizsardzību” pret objektīvo informāciju par HIV. Un nevajag viņus par to nosodīt, domāt, ka viņi ir draņķi vai egoisti un tāpēc negrib draudzēties un komunicēt, bet vēl jo vairāk – veidot attiecības ar HIV pozitīvo. Tā rīkojas veseli cilvēki. Neviens nedomā par vēzi, par HIV, par invaliditāti, kamēr ar slimību nav saskāries aci pret aci. Tāds ir cilvēks.

Bet HIV pozitīvajiem ir jādzīvo arī pēc diagnozes noteikšanas. Un ir jāprot paskaidrot, kāpēc HIV pozitīvais, būdams ar skaidru prātu, nerada draudus apkārtējiem. Par to, kā HIV pozitīvi cilvēki tiek galā ar šo uzdevumu, mēs izstāstīsim šajā brošūrā.

Un runa ir ne tikai par sadzīvi, bet arī par ģimenēm. Lai cik dīvaini tas šķistu, taču pāri, kuros viens no partneriem ir inficēts ar HIV, bet otrs nē, ir sastopami daudz biežāk, nekā pāri, kuros abi partneri ir HIV pozitīvi. To nosaka tas, ka atrast sev otru pusīti starp 1% cilvēku ar HIV pozitīvu statusu ir daudz grūtāk, nekā viņus atrast starp pārējiem 99%. Un abiem partneriem ir jāprot paskaidrot “par drošību”, jo paziņas šādu pāri var uztvert nevienu nozīmīgi, sāk izvairīties arī no HIV negatīvā partnera, jo tas viņiem arī šķiet “inficējošs”.

Viņš

Nu tā, veči. Atcerieties to lekciju par HIV? Nu to, kuru skolā lasīja. Nu lūk, bija man tāda doma, ka vajadzētu pārbaudīties. Jo, nu, bija man ar to vienu veceni seksīņš. Nu toreiz, kad bijām totāla pālī. Nu testiņš pozitīvs... ko lai saku, bija baigais kreņķis, pateicu arī senčiem, tie arī noraudāja, aizstiepa pie ārstiem. Viss čikiniekos. Bet, ko es gribu teikt – šito štelli var dabūt ar asinīm un seksa laikā. Sekss man ar jums nebūs – ha, ha, bet asinis. Nu, ja kas – nelieniet klāt. Pats tikšu galā. Viss cits – ne dušas, ne krūzes, ne trubas – visu varat ņemt,

kaut vai bučot, nekas nebūs. Un vispār – šitā štelle jau mani nav mainījusi, kāds biju, tāds esmu. Nu varbūt drusku gudrāks. Un ko varu teikt, veči, točna, skataties, kur bāžat savu daiktu un galvenais – kā. Jo tā vecene, kura man šito pielaida – normāla vecene. Vēlāk viņu satiku, saku – tu ko, b***! Šī pati uz pakaļas, nezināja. Dabūju vēl viņu mierināt. Nu tā kaut kā. Ja kas man vienmēr preži līdzī, prasiet droši.

Viņa

Man ir HIV, vīram nav. Tā nu ir sanācis. Sen jau esam to izrunājuši un par visu vienojušies. Bet tagad gribam bērnu. It kā jau viss skaidrs – jādzer zāles, dzemdēšu ar ķeizargriezienu, nebarošu ar savu pienu. Bet kā tehniski to izdarīt, lai vīrs neinficējas? Viņš par to neuztraucas, saka – kā būs, tā būs. Bet es uztraucos, negribu viņu inficēt, nepiedošu sev. Daudz domājām par mākslīgo apaugļošanos – poliklīnikā. Mājas apstākļos ar šķirci (vīrs pabeidz prezervatīvā un tad spermu ievelk šķircē un ievada makstī) – bet tā īsti nesanāca. Nu tad sadūšojos un izlēmām, ka darīsim dabiski. Kopā ar ginekoloģi izrēķinājām auglīgās dienas, nopirku lubriktu bez nekādām piedevām un esam gatavi. Cerams, ka izdosies.

HIV pozitīvas māmiņas saruna ar bērnu punci

Sveiks, mazulīt!

Katru dienu sūtu Tev labas domas un lūdzos Dieviņam, lai Tu piedzimtu vesels. Gribu Tev pastāstīt, ka esmu darījusi visu, lai mana slimība Tevi neskartu.

Abi ar Tavu tēti ļoti plānojām, kā labāk darīt, lai Tu rastos manā puncī. Vispirms es aizgāju pie ārstes, kura rūpējas par māmiņu veselību, lai pārbaudītu vai man nav kādas citas slimības. Ja tādas būtu, es tās izārstētu. Regulāri apmeklēju ārstus, kuri uzrauga manu imunitāti. Tad kopā ar māmiņu dakteri izvēlējāmies dienas, kad būs vislielākā varbūtība, ka tēta spermatozoīdi varēs ieķlūt manā olšūnā un varētu rasties Tu. Un, urrā, tas izdevās! Tad regulāri tiku novērota gan pie māmiņu ārsta, gan pie citiem ārstiem. Jo mana veselība ir arī Tava veselība.

Kad Tev palika 4 mēneši sāku dzert zāles, lai ļaunie vīrusi, kas ir manās asinīs nenokļūst arī Tavās. Zāles neļauj vīrusiem brīvi klejot, bet sargā tos šūnās. Tu audz ar katru dienu lielāks un pienāks brīdis, kad Tev būs jāierodas šai pasaulē. Arī par to mēs ar ārstiem esam padomājuši. Lai Tev nav jāsaskaras ar manām asinīm, Tu nāksi pasaulē kā ķeizars – ar ķeizargriezienu! Tas nebūs Tev sāpīgi un arī man ne. Lai kā es gribētu Tevi barot ar savu pienu, tomēr to nedarīšu, jo diemžēl manā pienā dzīvo

Jaunie vīrusi. Drošības dēļ es Tevi barošu ar piena aizstājēju, kas arī ir vērtīgs un garšīgs.

Kad Tu piedzimsi, Tavās asinīs kādu laiku būs antivielas pret jauno vīrusu, bet neuztraucies, tās būs no manis un neko sliktu Tev nedarīs. Pirmos mēnešus Tu dzersi zālītes – garšīgu sīrupu, kas iznīcinās jauno vīrusu, ja nu tas tomēr būs ielavījies Tevī. Arī zālītes Tev neko sliktu nenodarīs. Mēs ar Tevi apmeklēsim labo bērnu ārstu, kurš novēros Tevi un pārbaudīs vai Tevī nav vīrusu. Tikko pazudīs manas antivielas, Tev vairs jaunos vīrusus nemeklēs un Tu būsi pilnīgi vesels.

Nevaru sagaidīt, kad varēšu Tevi ieraudzīt!

– *Māmiņ un tēti!*

Es zinu, ka jūs ļoti uztraucaties par mani, bet nebēdājet! Es esmu diezgan stiprs un izturīgs, kaut gan maziņš! Un, kaut mēs ar māmiņu esam saistīti ar nabas saiti un mums ir viena asinsrite, tomēr placenta nelaiž cauri jauno HIV vīrusu. Un, māmiņ, ja Tu dzersi zāles akurāti un laicīgi, vīrusi Tavās asinīs nemaz nebūs. Es piedzimšu bez jaunā vīrusa. Galvenais klausī ārstus un viss būs labi!

Pateicībā, ka esi tik gudra un akurāta, iesperu Tev ar kāju!

Bērnudārzs

Čau, audzinātāj!

Zini, es jau esmu liela, man ir pieci gadi un gribu Tev pastāstīt milzīgu noslēpumu. Tu nevienam nedrīksti par to stāstīt, nevienam visā pasaулē.

Es esmu slimā, bet tā nav tāda slimība, ka man jāgūļ gultā, es drīkstu nākt uz dārziņu. Dakteri manās asinīs atrada kaut kādu slimību, to sauc par vīrusu. Man nekas nesāp un nav arī pumpas, nekā tāda nav, bet vīruss ir manī iekšā. Es biju pie daktera un man dūra rokā adaptas un ḥēma asinis, vairākas burkas, un tā atrada vīrusu. Man teica, ka laikam es ar to piedzimu.

Kā tas tika manī iekšā es nezinu, bet ir. Man arī ir jādzer zāles, nav garšīgas, bet es jau esmu pieradusi. Katru dienu jādzer un tad tas vīruss paliek vājš un neko sliktu nedara.

Bet tas svarīgākais ir tas, ka neviens cilvēks visā pasaūlē nedrīkst aiztikt manas asinis, ne draugi, ne audzinātāji, ne auklīte, neviens. Un ja man ir pušums uz kājas vai rokas, tad man ir jāsaka medmāsiņai, vai Tev ir jāsauc medmāsiņa. Tikai viņa drīkst aiztikt manas asinis ar speciāliem cimdiem. Arī ja man tek asinis pa degunu, tās nedrīkst aiztikt. Mamma teica, ka iemācis man pašai uzlīmēt plāksteri, es jau gandrīz to protu uzlīmēt uz kājas,

bet pagaidām ir grūti uzlīmēt to uz rokas, bet es iemācīšos. Nekur citur tas vīruss nedzīvo – ne uz traukiem, ne tualetē, ne dviejos, nekur. Es drīkstu ar citiem bērniem spēlēties un iet laukā, un arī griezt ar šķērēm un līmēt – tas nav bīstami. Tikai asinis.

Es šo noslēpumu pastāstīju savām draudzenēm un viņas mani saprot.

Vīrietis heteroseksuālis

Es ar savu nākamo sievu iepazinos bezdarbnieku kursos. Sēdējām pie viena galda. Viss notika it kā pats no sevis — sākumā es viņu pavadīju pēc nodarbībām, tad viens otram zvanījām, tikāmies brīvajā laikā. Seksā mums nebija, bet te pēkšņi viņa piedāvāja apprecēties.

Mūsu attiecību vidusposmā, kad sapratu, ka vienkārša pazīšanās virzās uz ģimenes dibināšanas pusī, mani pārnēma liels satraukums, jo man ir HIV, un es nezināju, kā viņai to pateikt. Bija bail, ka viss tūlīt beigsies, iekritīs bezdibenī, jo tās man bija pirmās nopietnās attiecības pēc tam, kad man atklāja HIV.

Vajadzēja izlemt. Ľoti labi atceros sarunu, kas priekš manis bija sarežģīta:

– Tu zini, es iepriekš lietoju narkotikas.

– Tā nav problēma. Cik es tevi pazīstu, tu vienmēr esi skaidrā.

– Man palīdzēja “Anonīmie narkomāni”. Bet vēl es esmu sēdējis cietumā.

– Bet tas taču bija pagātnē. Es tev neļaušu atkal pakrist.

Un tad es pateicu galveno:

– Es jau daudzus gadus dzīvoju ar HIV, taču darīšu visu, lai tevi nepakļautu briesmām.

– Es ticu!

Es izelpoju. Es sapratu, ka mīlestība spēj pārvarēt visus šķēršļus, taču nodomāju, ka viņa, iespējams, pilnībā neaptver, kas tā ir par slimību, tāpēc ierosināju nākamajā dienā kopā ar mani aiziet uz pieņemšanu pie infektologa. Man bija svarīgi ne tikai tas, ka viņa mani pieņem tādu, kāds esmu, bet lai viņa arī saņemtu pašu ticamāko informāciju no ārsta, kuram es pilnībā uzticos.

Mēs apprecējāmies. Man jau daudzus gadus bija nenosakāma vīrusu slodze, taču es katram gadījumam neaizmirsu par prezervatīvu. Pagāja gads pēc kāzām, un mēs nolēmām radīt bērniņu dabiskā celā. Sieva uzreiz kļuva grūta, tā bija milzīga laime.

Sieva reizi gadā nodod analīzes uz HIV. Mājās mēs ievērojam visus personīgās higiēnas noteikumus. Tie ir parasti higiēnas ievērošanas noteikumi, nekas īpašs. Mazulis aug veselīgs. Es desmit gadus lietoju ART terapiju, ko uzskatu par medicīnas brīnumu. Man ir pilnvērtīga un vesela ģimene un manai dzīvei ir jēga un tā man sagādā prieku.

Sieviete

Tā nu ir sanācis, ka mans mīlotais vīrietis ir uzdāvinājis man HIV. Saslimu, ilgi turējās temperatūra, aizveda uz infekciju un tur arī pateica – ziniet, jums ir HIV.

Šoks, protams – kā, no kā – es taču narkotikas nekad dzīvē neesmu lietojusi, sekss tikai ar dažiem vīriešiem. Kad biju stāvoklī, pārbaudījos, viss bija kārtībā. Un te pēkšņi... kā zibens no skaidrām debesīm...

Runāju ar vīru, viņš pateica – m...a, kur tu esi vazājusies un ko saķerusi. Vairs neko neteicu – vienā dienā sakrāmēju mantas un ar puikām aizbraucu prom.

Sākumā dzīvoju pie draudzenes – uzreiz pateicu par HIV. Teicu, ja negribēsi, lai palieku, neapvainošos, iešu prom. Draudzene mani apkampa un abas kopā raudājām. Uzreiz pārrunājām kā dzīvosim – nekādu kopīgu manikīra šķērīšu, nagu vīlīšu, skuvekļu (jā, jā,

sievietes arī skujas), neko – kur varētu būt manas asinis. Pat teicu, ka salātus arī negatavošu. Abas kopā izskatījām visu internetu, bija daudz visādas pretrunīgas informācijas. Tad saņēmos un aizgāju uz konsultāciju, uz biedrību – daudzkas kļuva skaidrāks (sapratu, ka salātus drīkstu gatavot), satikos arī ar citiem HIV inficētajiem. Kļuva vieglāk.

Domāju, ka nekad vairs nebūs seksa, nepārdzīvotu, ja kādu aplipinātu. Bet tā dzīvē notika, ka satiku vīrieti un sāku veidot attiecības. Jau pirmajā randīnā pateicu, ka esmu HIV pozitīva, lai nav nekādu pārpratumu. Biju kā ezis – adatas gaisā – gaidīju, ko teiks. Viņš teica – nu un? Atbildēju – nu, kā, es taču varu tevi aplipināt, sekss tikai ar prezervatīvu un vispār... Viņš teica, ka mūsu gados cilvēkiem mēdz būt visādas slimības un prezervatīvi viņu nebiedē.

Aizgāju mājās un raudāju no atvieglojuma. Esam pārrunājuši visu par to kā mēs dzīvosim, visādus sīkumus. Es vairāk uztraucos nekā viņš. Protams, seksā gadās visādi – te prezervatīvi beigušies, te vienkārši tā sanāk. Vienmēr turu pa rokai lubrikantus, mazāks risks otru inficēt ir tad, ja ir pietiekami laba mitrināšana. Un, protams, sekss mēnešreīžu laikā ir tabu. Tāpat mājās vienmēr ir gumijas cimdi, visādi dezinfekcijas līdzekļi. Zinu, ka tas nav vajadzīgs, bet tā jūtos drošāk.

Gaidu, kad sākšu saņemt zāles, zinu, ka tad nevarēšu nevienu aplipināt. It kā muļķīgi, gaidīt, kad kļūšu slimāka, bet zinu, ka tad morāli jutīšos labāk.

Vīrietis homoseksuālis

Es esmu HIV pozitīvs gejs. Es neslēpju no saviem seksa partneriem, ka esmu inficēts.

Un, zēni, es gribu, lai jūs iemācītos neizturēties stulbi gadījumos, kad puisis, kuru jūs esat nomakšķerējis klubā un ievilinājis savā gultā, jums pasaka, ka viņam ir HIV.

Es jau kādu laiku biju ticies ar puisi, kad parastā sarunā, vēl pirms bijām pārgulējuši, izstāstīju viņam par savu HIV. Viņš apmulsa: "Tu esi pirmais cilvēks ar HIV, kuru es pazīstu". Bet es atbildēju: "Nē. Es vienkārši esmu pirmais cilvēks ar HIV, kas to neslēpj no tevis". Būsim reālisti – bieži vien geji nodarbojas ar seksu ar ļoti daudziem puišiem. Nēmot vērā HIV izplatību, pilnīgi iespējams, ka jūs jau esat pārgulējis ar HIV-pozitīvu cilvēku, tikai jūs par to nezināt. Tāpēc nekrītiet panikā pirmajā tikšanās reizē ar HIV pozitīvu cilvēku, kurš neslēpj savu statusu. Patiesībā tā nav pirmā reize. Par laimi, jūs palikāt vesels, pat nezinot par vīrusu. Tas ir tādēļ, ka orālā seksa laikā HIV netiek nodots, bet anālā seksa laikā jūs katru reizi izmantojāt prezervatīvu. Pavisam vienkārši, vai ne?

Pat priecājaties, ka es zinu par savu HIV infekciju. Es lietoju zāles, es dzīvošu ilgi, pavisam parastu dzīvi, un pats galvenais – es pats atklājos! Bet jūs mani neroraidījāt! Starp citu, ārstēšana nav tikai tāpēc, lai paildzinātu dzīvi. Jau ir pierādīts, ka tad vīruss tiek turēts izolācijā, vīruss netiek konstatēts asinīs un iespējamība, ka vīruss tiks nodots seksa laikā samazinās praktiski līdz nullei.

Patiessību sakot, jūs esat lielākā drošībā, ja guļat ar puisi, kurš zina par savu HIV pozitīvo statusu un to ir atklājis jums, nekā tad, ja guļat ar puisi no iepazīšanās saita, kurš gadiem nav pārbaudījies uz HIV un domā, ka viņš ir vesels. Pilnīgi iespējams, ka viņš ir inficēts un vīrusu izplata pa kreisi un labi, ja jūs neko nedarāt, lai būtu drošs sekss. Taču nevajag krist depresijā, baidoties no HIV! Varat iepazīties internetā, tikai vienmēr izmantojiet prezervatīvu!

Vispār, puiši, pacientieties uzzināt pēc iespējas vairāk par HIV infekciju vēl līdz tam, kad kāds no HIV pozitīvajiem jums atklājies. Ir daudz avotu, kas vispusīgi izklāsta HIV tēmu. Ir vērts tos izlasīt un izveidot savu viedokli, kā izturēties situācijā, ja izrādīsies, ka puisis, kurram esat piekēries no visas sirds, dzīvo ar HIV. Ieejiet, piemēram, saitā www.hiv.lv un izlasiet rakstus par HIV nodošanas ceļiem, par mūsdienīgām ārstēšanas metodēm, izlasiet par zinātniskiem pierādījumiem par “H=H”: “Cilvēks, kas dzīvo ar HIV, kuram ir nenoteikta vīrusu slodze, nenodod HIV saviem partneriem.”

Ja jūs izjūtat nepārliecinātību vai diskomfortu seksa dēļ ar HIV pozitīvo, neguliet ar mani, nevajag sevi piespiest! Seksā jaukums slēpjas tajā, ka mēs varam izvēlēties, neviens jums neuzliek pienākumu. Tas ir pilnīgi dabīgi, ka jūs pagaidām neesat līdz galam izlēmis attiecībā par seksu ar HIV pozitīvu puisi. Es neapvainošos!

Es neapvainošos? Patiesībā es varu reāli apvainoties, ja jūs mani atraidīsiet tikai HIV dēļ. Es netaisos melot. Kā cilvēkam, kurš dzīvo ar HIV, man būtu sarežģīti pieņemt, ka tikai tādēļ mani atraida. Lūdzu, neesiet idioti! “Es nekad nenodarbošos ar seksu ar HIV inficēto” – tā nav laba pozīcija. Bet ja esat pieklājīgs, godīgs un gādīgs, es jūs sākšu cienīt vēl vairāk. “Es neesmu pārliecināts par to, vai gribu seksu ar HIV pozitīvo.” Šī frāze ir pilnībā pieļaujama. Un ja es uz to reaģēšu slikti, tad es pats esmu pārāk ieciklējies uz savu HIV statusu, man pašam ir jātieka skaidrībā ar savām jūtām un attieksmi pret apkārtējo pasauli.

Jebkurā gadījumā jums pašam jālemj, kā izturēties pret mani – cilvēku, kas jums atklājies. Bet man pietiks prāta un garaspēka, lai nekristu depresijā.

Narkotiku lietotājs

Es esmu narkomāns. Duros jau sen. Mana dzīve dalās – “pirms narkotikām” un “ar narkotikām”. Diagnoze nekā neietekmēja manu dzīvesveidu, arī narkotiku lietošanu. Apkārtējie to, ka esmu HIV pozitīvs, uzņem kā pašsaprotamu lietu – narkomāns taču!

Līdz diagnozes noteikšanai man viss bija pie kājas, bet, kad es uz testa plātnītes ieraudzīju divas svītriņas, aizdomājos: par mani ir skaidrs, uz to jau sen gāju, bet kā lai nenodara ļaunumu citiem? Nevalstiskajā organizācijā, uz kuru eju pēc šķircēm un prezervatīviem, vaicāju pēc padoma – ko darīt, lai es citiem nebūtu bīstams? Starp citu, šādā situācijā nemēdz būt muļķigu jautājumu, vajag jautāt par visu, kas ienāk prātā! Bija vairākas sarunas par šo tēmu un, lūk, kā es nolēmu rīkoties tālāk.

Par narkotikām. Pirmkārt, es visus pazīstu, ar kuriem kompānijā duramies, informēju, ka man ir HIV. Visi jau to zina, bet, lai pārējie neatslābtu, es vienalga katru reizi pasaku, ka man ir HIV. Kaut cilvēki domā, ka visiem narkomāniem ir HIV, patiesībā tas tā nemaz nav! Otrkārt, man vienmēr rezervei ir līdzi sterilas šķirces un savu tējkarote, kur uzkarsēt apreibinošās vielas. Es tās nedodu nevienam citam. Treškārt, savu izmantoto šķirci es vienmēr paslēpu kādā no iekškabatām.

Par seksu. Pirmkārt, orālais sekss ir drošs, ja, protams, nav vardarbības un asiņojošu brūču. Otrkārt, prezervatīvi man vienmēr ir līdzīgi gadījumam, ja trāpīsies kas vairāk par orālo seksu. Un es vienmēr brīdinu sievieti, lai kādā stāvoklī es būtu, neļauj man nodarboties ar seksu bez prezervatīva.

Un pats galvenais – es gāju pie ārstiem! Domāju, ka narkomāni nesaņem nekādu ārstēšanu, taču izrādījās – saņem. Lai tikai neaizmirstu visas tabletītes iedzert un to izdarīt laikus. No manis paņēma visas analīzes un tagad es gaidu ārstēšanu. Man ir jāārstējas, jo dzīvot taču grības, turklāt runā, ka ārstējoties samazinās risks inficēt citus.

Bet ikdienas dzīvē es neesmu bīstams. Mājinieki zina, ka man ir HIV, taču to īpaši neapspriež. Neviens neņem manu bārdas dzenamo, neviens neizmanto manas šķēres... Esmu pārliecināts, ka viņi ir izlasījuši pusi interneta, lai pārliecinātos, ka **es neesmu bīstams!**

n camee rabbote – a nomen k bpaam! A okn/An,
 a to hapkomaham hinkaro ro rehena he Ahat, ho okasa-a-
 jocp – Ahat. Jnup gpi he saabpira untp bce taguretkn n
 roboprt, a to c reheneem onacchoctb 3apasanrb koro-to
 shahot, a to y meha Bny, ho npe/montrahot he paccky-k-
 hinkto he noupavetca monmn hokhnhkamn... A ybepeh,
 atp o6 atom. Hinkto he gepe7 motn gntrehpin ctahok,
 on nphurin noi-nhtepheta, trobri y6elntpc a – a he
 onacchij

hn.

hnin a hn gpi, he no3boratp mhe ge3 up3epbatnba hn-
bcera up3ayup3ek4ao k3ehluny: b rakom gpi coto-
ecan no3y4ntca hto-to 6o3pme, hem op3aphin. N a
btoppix, up3epbatnbi bcera up3n mhe ha tot c3yah3n,
ecan het han3una, roheho, n k3p3ot3au3inx pah. Bo-
O c3cke. Bo-n3ppix, op3aphin c3ckc ge3onac3h,

hy b rakon-hn3y4p b3ytp3enn3n k3pmah.
B-tpe3pnx, c3on n3ch0up3o3ab3hp3n3 unpn3t a bcera up3-
jokka A3ra harpeba A3ypn, a ee hn3omy he A3ao.
cege ectp 3anac t3epn3ph3p3n3 unpn3t3e n c3or3 a3nh3a
A3ne3t3o A3areko he tak! Bo-btoppix, y m3ha bcera up3n
jh3on A3ymah3t, a3o hapk3m3hp3i bce c B3hom, ha camom
bop3o, a3o y m3ha B3h3, a3og3i he pac3ca3u3inc3. Xot3
Bce y3ke o6 3tom shah3t, ho bce p3aho k3ak4p3n3 pas3 ro-
ter3en, k3r3a k3r3em3a b k3m3ahn3n, a3o y m3ha B3h3.
O hapk3te. Bo-n3ppix, a nh3op3m3hp3o bce up3n3-

rak a p3em3n3 no3t3y3natp A3ne3e.
Ant ha y3m! B3j3o he3ko3ko 6ec3A ha 3ty temy n bot,
n3pix bon3poc3b, c3up3am3atp ha3A o6o b3em, a3o unpn3o-
he3nach3p3m? K3t3an, b tak3x c3t3y3lun3x he 6p33er3 t3y-
unpn3l3am n up3epbatn3am: a3o A3ne3atp, a3og3i 6p33er3
ton3 he3np33an3e3p3tre3h3o3n3 op3rah3ns3a3un3n, k3y3A3a koxky 3a
ho rak he ha3ectn3 b3p3A3py3nm? A3up3oc3n3 cor3ta b
A3ym3uc3a: co m3on bce a3cho, k 3t3omy m3o y3ke A3aho,
kor3a a y3n3g3en ha n3act3n3ke tec3ta A3be no3o3kn, to 3a-
L3o A3na3ho3a mhe gpi3o kar3-to bce no3gap3ag3y, a

« – hapkowah. Labho koihocb. Moa kynshb. Aenint-
ca «Ato hapkotnkor» n «C hapkotnkmn». B cmobicne
yotpegevhna hapkotpi Anarho3 ha mon oqpas kynsh
hnikar he norjana. To, ato A BNH-nosntnbpin, bcevn
okpykahnimn Bocunhmatca rak heto camo-
cogon pa3ymehouleeca – hapkowah BeAp!»

Homepage *hadkomuk*

B JHOGOM CRYHAE, KAK BECTN CEGBA CO MHON, OTKPIB-
UMCRA BAM HEJOBERKOM, PEUMATR BAM CAMNM. A MHE /J-O-
CRAHET YMA N CNJU /AYMEBHPX, HTOGBI HE BNACTB B /AE-
NPBCCNO.

«А ѕе онкыб?.. Ha саmоn «лeгe», a Moлy Peиaлbо oгняетpca, ecин bpi oтбephete Meha Toиpko n3-3a BnI, A he coгnpaocb irratb. Kak HeиoBeKу, knByuлемy oгняетpca, ecин bpi oтbephete Meha Toиpko n3-3a C BnI, Me бpиo бpi crюkoh upнhатb to, aтo Toиpko n3-3a stroo Meha oтbephат. Lipouy, he gyApte BnI-nhинuпoBaHHpim] «A hинoлa He ctahy 3aHMatpca ceKcoM c nAнoтaм] «A hинoлa He ctahy 3aHMatpca ceKcoM c BnI-nhинuпoBaHHpim», — aтo Hexopomaa Mo3uнuя. O'ахaко, ecин bpi Beкjuнbpi, hecthi n 3a6otuнbpi, a ctahy yBaкaтb bac eлe 6oупme. «A he yBepеh haчeт BnI-nhинuпoBaHHpim», — aтo Hexopomaa Mo3uнuя.

ЕСЦИН ВПІ АВБСТВЕТЕ ГЕЙВЕПЕХОCTВ НУН
ЛНКМОФOPT НО НОБОЛЫ CЕККА С BNH-НОСНТНРНВМ, НУН
СННТЕ CO МНОН, НЕ НАДО СЕГА НАСНЮРАТВ! ЛПЕЛЕCТВ
СЕККА B ТОМ Н ЗАКИЮАЕТCA, НТО МПІ МОКЕМ БРІДНРПТВ,
БАС ННКТО НН K НЕМУ НЕ ОГАЗПІРАЕТ. ЄТО БРОШЕ
ЕСТСЕТВЕHHО, ЕСЦИН ВПІ ЕЛІЕ НЕ АД КОНДА ОНПЕДЕЛННЧВ
МО НОБОЛЫ СЕККА С BNH-НОСНТНРНВМ НАПНЕМ. А НЕ

ои 3A0OPOB. BMOUHE BO3MOKHO, ATO OH OHFHJLHNPORAH и
PACNPOCTPAHAEт BNPYC HAHREBO и HAHNPABO, ECJIN BPI CA-
MН HE UPHNMATE HNKAKH MEP /A/A GЕ3OAHCHOCTh
CEKCA. HO HE BHAJ4AнTе B /AEnPECCNHO N3-3a CTpAXA HE-
PEA BNH, 3ABoJ4nTe NHTEPHET SHAKOMCTBA, HPOCtO BCE-
rA A нoJpByнTecB npe3ePBAtnBOM!]

котоппин he нюбебарнца лояман ha БНЧ n Aymet, а то
хекерин корлАа би цунте с напхем с канта шакометр,
мююокнитеяхпин BNЧ-татыс n откпбиумнаа бам,
корлАа би цунте с напхем, шахолинн упо сюн
Аектюю робога, би б горплен геоначочн,

яя.

BNЧ б нюолече сюка синкадетса няктииеки Ао Hy-
охапыкнбаатса б кюорн и бепарточт няпелАан
Аюкашо, а то оо Аепкннт нюпьс а нюоилюнн, нюпьс he
хне – he тюпко яна торо, атоги нюпелАант жншп. Жке
откпбича бам! А би мэра he откпбичи ктати, же-
корпбича огрихон жншп, и мархе – а
нүфекунн, а нюннамао жекапчы, а гыай кнти Аюто,
Даке нюпелАяттесб, а то а шахо о сюен BNЧ-

Аа?

норпобарнса нюе3ебатнбом. Нюнтиое Аено, няб-
непелАатса, а нюн ахархон би rakjplin пас
ньюпьс. А то нотомы, а то нюн опархон сюке BNЧ he
чактю, би оцарнис 34юпоби, Даке he шаха упо
корео тратыса. Ha камон Аже, а то he нюпбичи пас. К
мююокнитеяхпин жюобеком, котоппин he крпбичат
нажнкынте нюн нюпбичи бктпех с BNЧ-
жюобеком, нюпкто би оо 3том he шаате. Лютомы he
бепартю, а то би жке чиарн с BNЧ-мююокнитеяхпим
мн. Жиитпбаяа пачнпогчпахеҳоҳотр BNЧ, буюн
цыю рен 3ашнамаотса сюкком с охеп Мюоринн напх-
кпбичает заторо от тега». Гыаем пеанинчамн – сая-

«Het. A nroceto nepbbiñ heirobek c Bñy, kotopebiñ he nepbbiñ heirobek c Bñy, kotopeoro a sharo». A a obretni: pacakaañ emy npo cobñ Bñy. Oh godomrae: «Tbi oþphom pa3roope, eñile Aþ to ðo, kak wþi npeccmari, a yke kakoe-to bpema bctpehaica c naphem, n b

ro Bñy.
kyige n samahnaete b cboho nocteab, ckaaket, a to y he-
gorabham, ecin napheb, kotopeoro bpi noþhennuñ b
n a xoþy, marþink, atogbi bpi haynunc hþ gþitb

cboñx napthepor no ceky, a to nhipnunpobah.
A – Bñy-nipoknteruhbiñ reñ. A he ckppibaõ ot

Mykuna somocrya

hybctbobatb, b 6e3onachocn.
sunica, ho c nerekaptbamn a ropas3A0 nyame gyay ceda-
gbi n lo-aypaukn 3to – k4atb, atogbi mynhintet nohn-
ato nx yntpe6ura, hñkorø he cmory sapasanti. Bpodæ
k4ay, kor4a mhe hañyt Aþbatb nerekaptba, sharo,

ceda hybctbyo ybephehe.
otinoho nomnaho, a to 3to – he oðasateupho, ho a tak-
terchpie nephatkn, pa3hpie cpeAcrba Aþenhfekhinn. A
hñkakoro cekca – a to kene3ho! Loma Bcer4a ectb ja-
bce xopomo cm3aho. N, kohého, b Aþn mehtpya4un
tbi, pñck nhipnunpobatb Aþyra ropas3A0 wephme, ecin
3akohñunc. Ho y mhe noA pykon Bcer4a ny6pnkah-

Бо3баппұлар1аcк Атомын и нақараа от оғареңнә.

ha n mbi ppiAjan bmecte. Cpa3y Aorobognincb, kak octarjacob, to he ongkycb – yñay. LoApyra oghurja me-3ara. Eñle Aogabnra, mow, ecuin he xoheub, atobi a Loha4ay knura y noApbyn, upo BNH en cpa3y cka-

ot hero, c Agetpmi yexara.
kor0 noAuhennra? A cogpara cbon nokutkn n yexara
lobopnra c mykem, oh kpnra: 6...b, rAe muraacb,

he6a...
jn – bce gpiro b nospaAke! N ha tege! Kak rpow c achoro
gpiro mhor0, korAa saagepemehera, to ha BNH upobepa-
hnikrAa b kn3ih n he ybrikearakb, mykhn y mera he
koheho mok! Kak? Ot kor0? A BeAb hapkotnkaan

shaeTe jn, BNH.
otbre3in mera b nhfekhnohky, a tam ck3azin – y bac,
Apanu mhe BNH. A sa6overta, Aor0 temnepatypna,
Tak novyhnocb, ato mon n hognmipi mykhnha no-

Kehuuna

kn3hp novha cmprica n paAoctn.
knb, n y mera novhohenhara 3Aopoba cempa, a mow
tah0 npocto 4yAom meAunlnhp, guraO4ap a rotopomy a
A Aecatp njet unhnmaido APB-tepanho, kotoipy0 chn-
gehoro – ogphipie upabnra. Marbilu pacetp kpeukm.
cogjorAaem bce upabnra unhn0n nrnephb, hnhero oco-
Keha pas b roA cAaret aharnnbp ha BNH. Aoma mbi

gþivo orpmohoe cþactþe.
 crþehþþim nytem. Kþea sagþemehra cþaþy ke, ato
 cræþþþri n wþi þemuun 3aþectn þegþka, etc-
 crýan a he 3aþþrau o nþeþepartne. Lþoumen roð no-
 heonþeAþerema bñþychara harþy3ka, ho ha bþarkn
 Mþi nökheninncþ. Y meha yke mþoro net gþira

bþaþa, kþotopomy a nþiohctþro Aþoþepaþo.
 oha nøyhna camyo Aþoctoþphyo nþopoþmaþino ot
 oha upnhmæt meha tarkm, rakon a ectþ, ho n atoþþi
 nhfektoroly. Þua meha gþivo bþakho he toþþko to, ato
 nþeþþoknu en coxþant bmechte co moþi ha upnem k
 honhmæt, ato 3to 3a góre3hp, n ha cræþyþoulni Aþehþ
 bce nþerpapþi, ho nøymar, ato mþokt oha he cobcem
 A bþiAþoxhy. A honhmær, ato nþoþobþ Aþoþereþæt

– A þepþo!

atоþþi he nþoþeparab teþa onac hocctn.
 – A yke mþoro net knby c Bny, ho a cþerhaþo bce,

– N tyt a ckasaan rþabhoë:

choba ynaþþi.
 – Hy, bþeþþ ato gþivo b nþourom, a he Aþam teþe

ellue n b troppme cñAþer.
 – Mhe nomorin «Ahonmhrie hapkomaþpi». Ho a

rAþe3b.
 – 3to he nþogrema. Ckouþko a teþa 3haþo, tþi bce-

— Ти 3haεmb, а б upoujow yntpe6urа
hapkotnkn.

hpin джя meha падробоп:
Haʃaо gpiuo пематпca. Xopoumo nomho атoт ctoк-

y meha oghapYkнuн BiH.
иn neppbie ceppe3hpie othomehna c toro mometha, rak
ato bce cpay noventb uponactb, notomy ato 3to gpi-
n a he 3haи, rak ck3atb of atom. Mhe gpiuo ctphauho,
hon knshn, mhe cravio ahehp tpeбokho — y meha BiH,
haи, ato ophioe sharkomctbo BeAet k hahaиy cemeh-
yke b cepedanhe haumx othomehni, korfa a no-

nokehntpcя.
ca y hac he gpiuo, n Bayr oha npeAjuoknra
co3bahnbauinc, Bctpehaninc b co3goAhoе bpema, cek-
ee upobokatb nocae sahatinн, notom mbi
Bce noiyhnuocb rak-to camo coogon — chahara a haхаи
kypcax джя Ge3paгothpix. CnAen 3a oAhnm ctrom.
A no3hakomnica c moen dyayuleн cynpyron ha

Mykhuha semepocerkyan

xopoumo meha nohruн.
A 3ty ranhy paccka3aia co3nm noApykkam, n ohn

knbet.
hokhnuлam, ato yroAho Aгearab. Bnpyc tourpko b kpo3n

ногто морь нрпарт с Апърнин Аетрмн, пе3атр 6ымары
ночыАе, хн б тянете, хн б ноготехъах, хн нрлАе! А за-
мечте зtot бнпyc he кнбет – хн ha нрпымак, хн ha
елле нжох ногиаетса, хо а hayыcb. НрлАе б Апърн
атн-тo ymeю haиенунбат ннacтиpх ha пахкы, а yke no-
yнт meяha haиенунбат nнacтиpх ha пахкы. A elle mama
cама cнpабриhcb. Meяha mama hayыnja. A elle mama
ecин y meяha ногиАет kpoх nз hoca, Aантe mhe баркы, a
hee b kampamke bcerAa ectp cnechnaphe nephatkn. A
3hает, kak нрарнpho oгpaллатpca c moen paхkон, n y
cectpe нин Tbl Aoukha нo3abat MepAcctpy. Toukho oha
meha пахка ha hore нин pyke, torAa haAдo нjftn k meA-
hn Apъy3pa, hn Boсuнtatein, hn hrhеhkn, hinkto. Ecин y
Aoukhe roupin pykamn upnkaсatpca k moen kpoхn,
Ho camoe riabhoe – hn oгнн yжкoн hejобek he

km n nhreо njoxoro mhe he /gejaret.
/Aehb haAдo nx нntp, ot hnx bnpyc ctahobntca craгehp-
ntp jekapctba, hebkychpie, хо а upnbiirkta. KakApъin
kak bnpyc noнаi b meяha – he 3hao. N mhe haAдo

cert.
ohn ck3aun, hto, ckopee bcero, a c hnm poAнuac hа
mhoro maиehpknx Gahоhеk, n haиun rakon-to bnpyc-
et y Aetен. Bpani kovon mhe b pyky, Gpani kpoхb,
kob, a he kumjato, hy nhreо takoro, hto oгpинho Gpiba-
caJnk. Y meяha nhreо he Gouint, het hnaknx upplin-
jekektb b kpoբan, a морь chokonho xoAнt b Aetcink
A Gouphа, хо 3to he taka Goujehp, hto mhe haAдo

бартын оғанымың жеребекүй болып міндеттесінде
жарнадырылғанда, Тиң жорықта есептің негізгі
жобасынан Тегелес сабактың тәжірибелісінде – Ағай-
шамалып, якесінде ғарптауда, міндеттесінде, жаңы

ліпнерет, боснинатарларнанда!

Alemekkүй сабак

Горының да Тегелес аркыпаратоғынан да –
бішак шаралыптаудың да Тегелес аркыпаратоғынан да –

Салынаның да бішактың да өзінде оғанымың
жобасынан көрдінде жаңынан жарнадырылғанда
мама, жаңынан жарнадырылғанда жаңынан
тәжірибелісінде жарнадырылғанда жаңынан
жобасынан көрдінде жарнадырылғанда жаңынан
шаралыптаудың да Тегелес аркыпаратоғынан да –
бішак шаралыптаудың да Тегелес аркыпаратоғынан да –

– Міндердің да!

Жаңынан жарнадырылғанда жаңынан жарнадырылғанда

жобасынан көрдінде жарнадырылғанда жаңынан жарнадырылғанда
шаралыптаудың да Тегелес аркыпаратоғынан да –

Аеткomy bpay, noka ni Tboen kprob n he uponaAyт
 Eule mpi mekte GyAem e3Anb ha upnem k xopumeMy
 ynhayt 3ion bnpyc, ecian oh bce ke mona b Te6a.
 novyhat nekapctba — brychpin cnpomink, rotopin
 cneahot. Lepbin mecal Tpi GyAem ha bcknn cuyaan
 he souhyng, ohn GyAyt ot mera n hnhero uroxoro he
 to bpema eule GyAyt ahtntera k 3ion bnpyc, ho Tpi
 KorAa Tpi noarunpca ha cbe, b Tboen kprob rako

oehp nojeahpie n brychpie, ogeulahj
 kopmtnp Te6a samenheteriamn monoka, ho ohn GyAyt
 knbyt 3ipie bnpyci n Tpi mokemup 3apantca. A GyAyt
 mntb Te6a cbom monokom, notomy ato b hem toke
 torbko, ato kak gbi mhe he xotenoob, a he cmory kop-
 Te6e he GyAet soupho, he GyAet soupho n mhe. Kaurb
 arnupca ha cbe, rak recab — recabebim cehehnen.
 han: atogbi b Te6a he upohnkni mon bnpyci, Tpi no-
 bplint ni mero knbotnika. N ato mpi upoAymam c bpa-
 soupho, n ckopo hacatahet Aehb, korAa Te6e upnAetcia
 nphat nx b kiretkax. Tpi pacemup, ctahobunpca bce
 kapctba he no3borahot bnpycam GpoAnb, rAe xotart, 3a-
 bat b mow n kprob, he monau B Tboho kprob. 3in ihe-
 aubpie nekapctba, atogbi 3ipie bnpyci, rotopie nra-
 KorAa Te6e bpiro 4 mecaha, a ctara nntb chen-

tomu ato mow 3Aopobpe — ato n Tboe 3Aopobpe.
 ho xoky n k Aoktopy mawohek, n k Apyrnm bpayam, no-
 co3Aayt Te6a. N cbeplunioob! Ypa! Tenepb a peryanap-
 nhpi chepmatod3on4pi upohnknyt b mow anukekutky n

Аhn, я котоппие брін кампіе گорпіне мачбі, ято на-
а xoғна. Лотом мің қақтапом маңақ біліпшін тे-
ні. Ні к bpay, котоппін сағант 3а монм нмынтеом,
жн Y меңа кәкнұ-тө nhix ғоре3ен – я 6пі білініңа
загонта о 3400рре маңақ, ято 6пі нореңінің ھет
мен жибіте. Чахарда а соғна k қақтап, котоппін
Айманн, як һам қағерат тар, ято 6пі Тің нореңінің
БМЕСТЕ С Тонм наңын мің охеб тұлареңінің нро-

6пі моя ғоре3ен ھе 3атполяя Теге.
пакка3ат Теге, ято а қағерата беке ھеоғоғанмое, ято-
нполly ғоскепкі, ято 6пі Тің поганка 3400рре. Қоғы
Еке4хебін а нокпінінің Теге ғбон 406піе Аймің н

Лпнбет, манпіл!

ceoum ete he поделумса әүмен Бекеда БНұ-но3уменеңін мадаңын со

мің ротобп! Қағем! Беке норынта, як же нахе!
күніңа нығпнекті 6е3 кәкнұ-нің 406абек, тенепп –
Анда ғонпс c ғиңекором, пакнтарын нығніне Аhn,
Ho як-то... Білдемінін беке қағерат өткөтбенін. Оғы-
нке. Айманн о бапнанте «чінепмің бұлпні ғалғапты».
нобоғай ніккытбенін оңжоғатбопенін а норнін-
а ғеңе ھе нполly, есан ھе Алан 6ор... Пазмінурарын то-
робопт – 4емі 6ріп, торо ھе мінхобатп. А а ғориғоң,
6пі мықа ھе ніфнұнпобартп? Оң ғыныт ھе бориғетіңа,
көпмініп ھе 6yAy. Ho як 3то қағерат тәхнікен, ято-

ннтв некаптба, покартв кепакеppим сеheнneм, лpy/лphо
сeнhac xотнm пeгeхka. Bpo/лe 6pи Bce noharto – 6yAу
jaсb. лlабhо Bce o6cyAнun, o6o BceM Aгorobopnинcб.
y Meha Bnъ, a y myka – het. Tak knshp crоokn-

Oha

nohA/лogatca – npocнte, he ctechantecb.
ato, to tenepb y Meha npedennk Bcer/la c co6oн. Ecn
elule n upnunrocб ee ycmokanbartb! Take ne Aneя! Ecn
6***! A oha cam aak ha 3a/лhnyj ceva – he shauя! Mhe
AY he ckakleub. A nocke Bctpetnu ee, robopho, hy ato,
coBem Be/лb hopmaнphа, nhnrelo takoro no hen c Bn-
kak cyete coBn er/лak! Ta terika, ato Meha harpa/lnia,
3abx oxy, напhн, cmotpntе, AYmanте kуAa n, rnarhoe,
taknm octanica, пa3be ato – ymheе ytorк catu. N cka-
n boogule – Bnъ Meha he nsmehn, karnm a 6pн,

onachocn! оctaнphoro – nohphin crоok! Hnhto he npedAcтарnaret
he ne3pte ko Mhe, cam cnpabnrocб. Haчhет Bce ro
mon y bac he 6yAet – xa-xa – ho kpoBp... Ecn ato, to
Aрaph mokho nohynb c kpoBpho n B ceкce. Ceкca co
ytpacюocб kark-to. Ho ato a rnarhoe ck3astb oxy: 3ty
ohn nепenyraruncb, nohaujnu Meha k Bpaham. Bce
3atb? Pacctponica a ykacho, po/лakam tokе ck3aи,
noшintphim ok3aиca. B cmplicue – ectp Bnъ. Ato cra-
terika, nohntе, kora/лa Mpi ymnincb xam. H-лA, tecr
noperenptca ha/лol! Cyhnicca y Meha ceкcnk c o/лhон

Tak, napohn! Homunte ty nekuno upo Bný? B mko-
je bpira. Tak bot, ctyrkyja mhe mpicra b gauky -

HO

И не туроко о бите нает пебя, пебя нает и о се-
мпак, как ин цтпахо мокакетка, хо наппя, б котоппя
о/анн ис наптепоб нифинупобаи БНЧ, а Апъроиhet,
бктпехахотка лопадзюо ялле, хем кордзя ога наптепа
моюокнитеяпби. Это огычориено тем, что хантн сре-
дн 1% жюдзен с БНЧ-моюокнитеяпбин катыком сбою
бротыю тоиориинкы тпъяхе, хем сре/ан огтариппя
99%. И ога наптепа Аюракхи Ymetp огпачатп «ндо
хеомачхочти», нотомы гто шакомпя молт боџин-
хатп таркюо наппя хео/хозахаюо, а БНЧ-хератнбрюо-
наптепа токе ханыт онакатпка, так как А/яя хинк и о

А BNH-нонтнрхим haAдo кнктн и носце Anархоза. N haAдo ymetp o6pачартp, nohemy BNH-нонтнрхим b 3Apabom yme he npeActabnaret omachoctn Jura okpyka- houlnx. O tom, rak cнupabnотca BNH-нонтнрхим nohAn c aton 3apAheн, mpi pacckaкem b aton Gpouhope.

ohn CBOJOHN nruN 3ronctpi n no3tomy he xotrt Apykntp
nruN oujlapcA, a tem Gorje ctpontp othomehna c Bnh-
msontribpin. Nro tak knbyt 3Aopobpie rno4n. HnktO
he Alymaet o park, o Bnh, o6 nhbarun4hochtn, moka he
cto3khytca c Gose3hpho jnluow k jnuy. Takeb he3obek.

нпо БНЧ. Н ёе сюнт нх 3а ёто оцикАлар, Аыматп, ёто
сюонин сюо «3алют» от оғектинбон нифопмалун
ан упокто ёе ѿтарт 3ААЫМПИАТПАСА ѡа 3ты Темъ, он би-
хочтп нифинупобашна нотин Ао Аылар. Но Мороне ило-
Аокзашхпим, ёто Үченумое жехене чинкает берпарт-
батнб чинкает от нифинупобашна. А АЕЛБАШО сюадо
ке рак бце, ёто БНЧ ёе непеAаетса б 6пти, ёто нп3еп-
нокаспиратп, ёто БНЧ-нисоюнтеялпин 4еробрек, тарон
Б носичеAине роAпи солнапаха беркана сюада

ханнагот їеAАекбатпо пеарнпобатп.
3унAеминн тар ханнаган, ёто тенепп онн н3-3а сюпха
Аектиңитамн нифониактнкн. ЙлоAен 3а роAпи
жинне к 3ыAпгам БНЧ-нисоюнтеялпик бипадогтахи
мнаганна, 3лон3м «хопмаршоро оғитецба», 6е3па-
оначоцтп БНЧ-нифекунн. Сюпхан, күрнәма, Аникпн-
Аелажоцп падн нифониактнкн, ѿт6пн нокасатп їеAАам
мн, киегетамн, сюпхадо с косоң, көрбапо... Бце ёто
хапкомуаха н ломоеккыянктоб. Лукартп с 4епена-
мыхнителпаха сюпхадо, ёто ёто нифекунн нисоюнтык,
бнбажоцп, ёто БНЧ-нифекунн – ёто оғедеҳоцтп,
но маннана ха нисеҳоҳоҳтн. Мороне роAпи б роюбы
но нисоюнтеялпин. Ютар ёто нискехе Үлбурсат,
тарижа нтишмоян ғинсочтн с БНЧ-нисоюнтеялпимн,
Лоhемъ Ао синк нисп етcb үеAлан, котоппие 6аста сюе

НЕПЕAАЦИОНЕ

PNRA, 2017

Бюджетное агентство по вопросам здравоохранения

Липецкая областная бюджетная организация

www.hiv.lv

Номер телефона: 061/230 00 00

Методика определения

Логотипа общественного бюджетного учреждения здравоохранения

«Альянс АИС Технолоджис»

Pnra, 2017

ALTA TEPÀ

A HE ONACEH

